

Πρόλαβαν να πουν “Πάτερ ημών, ο εν τοις Ουρανοίς...”

/ [Πεμπτούσία](#)

Για τη σημερινή επέτειο της Γενοκτονίας των Αρμενίων

Απόσπασμα από το βιβλίο του Jacques der Alexanian, “Ο ουρανός ήταν μαύρος πάνω από τον Ευφράτη, Η τραγική ιστορία των Αρμενίων” και το κεφάλαιο “Αποκάλυψη”, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Νέα Σύνορα -Λιβάνη σε μετάφραση Γιώργου Φασουλάκη.

Ενώ εγώ ξεκινούσα υπάκουα για το σπίτι μου, ένα φριχτό έγκλημα ετοιμαζόταν. Όλοι οι άλλοι άντρες που είχαν πιαστεί εκείνη την ημέρα στο Μορενίγκ, δέθηκαν, οδηγήθηκαν στη Μεζιρέ και ρίχτηκαν στα μπουντρούμια μαζί με άλλους, παλιούς κρατούμενους. Τις δύο επόμενες μέρες, οι γυναίκες του χωριού μας, μάνες, οι σύζυγοι, τους πήγαν ψωμί. Την τρίτη μέρα όμως, οι γυναίκες βρήκαν τη φυλακή άδεια. Τους εξήγησαν τότε ότι, ύστερα από διαταγή των αρμόδιων αρχών, οι φυλακισμένοι είχαν μεταφερθεί σε διάφορα μέρη όπου και τους ανατέθηκαν διάφορες εργασίες.

Αρμένιοι οδηγούμενοι από ένοπλους τούρκους στρατιώτες στη φυλακή Μεζιρέ.

Είδα τη μητέρα και την Τουρβαντά, τη γυναίκα του θείου Σαρκίς, να γυρίζουν στο σπίτι, πνιγμένες στο κλάμα, σίγουρες πως είχε συμβεί το χειρότερο. Κανείς δεν πίστευε πια τις αοριστίες που έλεγαν οι χωροφύλακες. Ξέραμε όλοι πως δεν δίσταζαν να μας λένε τα μεγαλύτερα ψέματα, χωρίς καμιά ντροπή. Αλλά μήπως μπορούσαμε να κάνουμε και τίποτα; Αυτός ήταν ο νόμος του τυράννου, η γλώσσα της βίας, η υλοποίηση ενός σατανικού σχεδίου που τίποτε πια δεν θα μπορούσε ν' αποτρέψει.

Τότε ήταν που αποκαλύφθηκε σ' όλη του τη φρίκη το αποτρόπαιο πρόσωπο της βαρβαρότητας. Ξεπερνώντας κάθε όριο ανοχής, ο άνθρωπος μεταμορφώθηκε σε κτήνος, οι πύλες της κόλασης άνοιξαν και η ώρα της αποκάλυψης είχε σημάνει.

Ο γερο-Μουσέρ Ντοναμπεντιάν, που είχε ξεφύγει σαν από θαύμα του Χάρου τα δόντια και έμενε κρυμμένος στο σπίτι του, μας διηγήθηκε με κόπο τα όσα φριχτά είχαν δει τα μάτια του. Κάποια στιγμή τη νύχτα, ένα σωρό χωροφύλακες είχαν κυκλώσει τους κρατούμενους, τους είχαν δέσει ανά δέκα, φτιάχνοντας μια πραγματική ανθρώπινη αλυσίδα και βγάζοντάς τους έτσι απ' τη φυλακή.

Σπρώχνοντας, κλωτσώντας και τραβώντας, τους είχαν βγάλει απ' την πόλη κι είχαν τραβήξει προς τα δυτικά. Με την απειλή των όπλων, τους είχαν αναγκάσει να περπατήσουν ώρες ατέλειωτες στα βουνά, μέχρι που φτάσαν σ' ένα μέρος που το έλεγαν Χαρ Ορλί.

Φτάνοντας εκεί, οι Τούρκοι έβαλαν σ' εφαρμογή το απάνθρωπο σχέδιό τους: άρχισαν δηλαδή τη σφαγή. Στην αρχή έριξαν με τα τουφέκια, χτυπώντας στο φαχνό το πλήθος των κρατούμενων, κι ύστερα συνέχισαν με την ξιφολόγη, το μαχαίρι, το δρεπάνι, με λύσσα δήμιου πραγματικού.

Μπροστά σ' αυτή τη φρίκη, οι Αρμένιοι πολέμησαν να σπάσουν τα δεσμά τους με τα δόντια, αλλά τα στόματά τους πάγωσαν. Πεσμένοι στα γόνατα, με τα δεμένα τους χέρια απλωμένα προς τον ουρανό, πρόλαβαν να πουν, "Πάτερ ημών, ο εν τοις Ουρανοίς..." πριν τα χείλια τους κλείσουν για πάντα. Τα χέρια τους κοκάλωσαν στη στάση της ικεσίας, έτσι που φαίνονταν ακόμα ζωντανοί, σε πείσμα του θανάτου που είχε ήδη αρχίσει το έργο του.

Είχαν δέσει τον Μουσέρ Ντοναμπεντιάν μαζί με τον ανιψιό του τον Αντρανίκ. Θεός κι ανιψιός κατάφεραν όσο κρατούσε το ντουφεκίδι να σπάσουν τα δεσμά τους. Ο θεός κατόρθωσε να ξεφύγει, αλλά ο Αντρανίκ, που είχε τραυματιστεί από σφαίρα, δεν μπόρεσε να τον ακολουθήσει. Ξάπλωσε έτσι ακίνητος ανάμεσα στα πτώματα και σαν από θαύμα ξέφυγε απ' την προσοχή των Τούρκων που είχαν ριχτεί με λύσσα πάνω στα νεκρά κορμιά.

Όταν πια βγήκε ο ήλιος, όλα είχαν τελειώσει. Είχε συντελεστεί το αποτρόπαιο έγκλημα, και δεν είχε μείνει πια μπροστά στα μάτια του Αντρανίκ -και του Θεού - ούτε ένας άνθρωπος ζωντανός σ' εκείνη τη μικρή κοιλάδα. Ο θεός μου ο Μπεντρός και ο θεός Σαρκίς, που με είχε μεγαλώσει σαν δεύτερος πατέρας, δεν υπήρχαν πια.

Ο Αντρανίκ, ο σύντροφός μου Αντρανίκ, βρέθηκε λίγες μέρες αργότερα στο βουνό, σωριασμένος κάτω απ' το δέντρο όπου είχε καταφέρει να συρθεί κακοποιημένος και γυμνός. Κάποιοι τον είχαν βρει, κι αντί να τον βοηθήσουν, του είχαν κλέψει κι όλα του τα ρούχα. Σε άθλια κατάσταση, δολοφονημένος ακόμη μια φορά κι όμως ακόμα ζωντανός, έχοντας όμως χάσει οριστικά τα λογικά του.

Η σιωπή είχε απλωθεί σαν νεκρικό πέπλο στο Μορενίγκ. Οι επιζώντες απλά περίμεναν. Ήταν μια απειλητική αναμονή που, όλοι το 'ξεραν, θα μπορούσε να τελειώσει απ' τη μια στιγμή στην άλλη, δίνοντας τη θέση της σε μύριες άλλες αναπάντεχες δυστυχίες. Κανείς δεν ήξερε αν θα 'πρεπε να παίρνει κουράγιο από κάθε ώρα που περνούσε χωρίς να συμβεί κάτι -αν αυτό σήμαινε ότι γεννιόταν κάποια ελπίδα ή αν απλά και μόνο η κάθε στιγμή ηρεμίας σ' έφερνε πιο κοντά στο τέλος.

Από κει και πέρα ήμουν ο μοναδικός άντρας της οικογένειας. Ο μόνος που θα μπορούσε να προστατεύσει τη μητέρα μου, τη θεία μου, τη νύφη μου και τα μικρά τους παιδιά. Η Άννα είχε μείνει στο Χουσενίγκ, στο σπίτι του αγά μας. Ήταν όμως κι εκεί πράγματι ασφαλής; Ποια τύχη την περίμενε; Ποια τύχη μας περίμενε όλους; Έβλεπα τη φαμίλια μου, τους Μερντές, ν' αποδεκατίζονται, ν' απειλούνται με ξεριζωμό και διασπορά, και στην απελπισία μου έψαχνα να βρω τρόπους να προστατέψω ό,τι μας είχε απομείνει ενάντια σε κάποια νέα επίθεση -κάτι που ήμουν σίγουρος ότι θα συνέβαινε αργά ή γρήγορα- και ξέροντας καλά ότι, καθώς είχα πια πατήσει τα δεκαεπτά, ήμουν εγώ ο περισσότερο εκτεθειμένος στον κίνδυνο...